

BİLİŞİM HUKUKU

İnternette Haber ve İçerik Kaldırma, Silme ve Erişimin Engellenmesi

2023 yılında internette haber kaldırma veya silme, hukuki karşılığıyla erişim engellemenin öneminin giderek arttığını söylemek mümkün.

Av. Burak Üçüncü · 27 Aralık 2018 · 4 dk okumaGüncelleme: 16 Nisan 2023

2023 yılında internette haber kaldırma veya silme, hukuki karşılığıyla erişim engellemenin öneminin giderek arttığını söylemek mümkün. Malum olduğu üzere gazeteler, teknolojik gelişmeler dolayısıyla artık eskisi kadar popüler değil. Diğer yandan teknolojinin gelişimine paralel olarak gazetelerin satış oranlarının da düştüğünü görüyoruz. Günümüz insanları artık basılı yayınlardan daha çok dijital yayınları takip ediyor. Basılı yayıncılık tahtını dijital yayıncılığa çoktan kaptırmış durumda.

İnternette yayınlanan herhangi bir verinin yayılması çok ciddi bir hızla ilerlerken, kişilik haklarına saldırı teşkil eden haberlerin, hakkı ihlal edilen kişi ve kişiler açısından bir takım sakıncalar doğuracağını söylemek mümkün. Geleneksel yayıncılıkta kişilik haklarına saldırı teşkil eden asılsız bir haberin yayılması ancak bu gazetenin veya yayının okuyucusu kadar mümkünken, şimdilerde bir internet sitesine düşen haberin başka onlarca internet sitesinde yayınlanması an meselesi. Dolayısıyla internet üzerinde aleyhinizde yapılan asılsız, gerçek olmayan, nihayet itibarıyla kişilik haklarınızı ihlal eden haberlerin 5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun kapsamında, erişime engellenmesi mümkündür.

BÖLÜM II

Erişim Engelleme Nedir? İnternette Haber Silme veya Kaldırma Nedir?

Erişim engelleme, 5651 sayılı yasa ile tanınan, kişilik haklarına saldırı niteliğinde olan, özel hayatın gizliliğini ihlal eden veya kanunda sayılan diğer halleri barındıran internet sitesi bağlantısının (Bkz. [URL Nedir?](#)) bu adrese bağlanmak isteyen kullanıcıya gösterilmemesi yani engellenmesi suretiyle gerçekleştirilen bir koruma tedbiridir. Erişim engelleme, 5651 sayılı yasanın tanımlar başlıklı 2. maddesinin o bendinde şu şekilde tanımlanmıştır; *"Erişimin engellenmesi: Alan adından erişimin engellenmesi, IP adresinden erişimin engellenmesi, içeriğe (URL) erişimin engellenmesi ve benzeri yöntemler kullanılarak erişimin engellenmesini ifade eder"*

İnternette haber silme veya kaldırma işlemi ise yine 5651 sayılı yasada tanınan içeriğin internet ortamından çıkarılması işlemi ifade eder. Kişilik haklarının ihlali niteliğinde bir habere karşı ilgili yasa gereğince uyarı yöntemiyle haberin internet ortamından kaldırılması, silinmesi, çıkarılması mümkündür (Tüm terimler aynı sonucu ifade etmektedir). İlgili haberin yayından kaldırılması, önce içerik sağlayıcıdan (*internet*

yayınını yapan haber sitesi, örneğin cnn.com), içerik sağlayıcıya ulaşamadığı takdirde yer sağlayıcıdan (internet sitesine barınma (hosting) hizmeti veren şirket, örneğin; GoDaddy) talep edilir. İçerik sağlayıcının veya yer sağlayıcının talebe olumlu yanıt vermesi halinde ilgili içerik yayından çıkartılmış olur. Diğer yandan uyarı yöntemi tercih edilebileceği gibi uyarıya gerek duymadan direkt olarak sulh ceza hakiminden ilgili içeriğin-haberin erişime engellenmesinin talep edilmesi de mümkündür.

BÖLÜM III

Erişim Engellemenin Şartları: Erişime Engelleme Hangi Hallerde Mümkündür?

Erişim engelleme kararı, 5651 Sayılı Yasa m.8'de sayılan aşağıdaki katalog suçlarda ve diğer maddelerdeki hallerde verilir.

- Katalog Suçlar
 - İntihara yönlendirme (TCK madde 84),
 - Çocukların cinsel istismarı (TCK madde 103/1),
 - Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (TCK m. 190),
 - Sağlık için tehlikeli madde temini (TCK m. 194),
 - Müstehcenlik (TCK m. 226),
 - Fuhuş (TCK m. 227),
 - Kumar oynanması için yer ve imkan sağlama (TCK m. 228),
 - 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda yer alan suçlar.
- Özel hayatın gizliliğini ihlal gerekçesiyle erişimin engellenmesi
- Kişilik haklarının ihlali nedeniyle erişimin engellenmesi veya kaldırılmasının talep edilmesi
- 5651 sayılı yasa m.8/A'da belirtilen milli güvenlik ve kamu düzenine ilişkin hallerde erişimin engellenmesi
- Diğer kanunlarda belirtilen hallerde erişimin engellenmesi

BÖLÜM IV

İnternette İçerik Kaldırma/Erişimin Engellenmesinde İzlenecek Yöntem Nedir?

Erişimin engellenmesi usulünde öncelikle görevli mahkeme sulh ceza hakimliğidir. Yetkili mahkeme ise erişime engellenmesi istenen internet sitesinin merkez adresindeki sulh ceza hakimliği veya mağdurun yerleşim yeri ve oturduğu yer sulh ceza hakimliğidir.

5651 sayılı yasa m.9'da tanımlanan hak gereği, içerik sağlayıcıya veya içerik sağlayıcıya ulaşamadığı hallerde yer sağlayıcıya ulaşılarak ilgili hukuka aykırı içeriğin yayından çıkartılması talep edilebilir. Bu içeriğin kaldırılması (yayından çıkartılması) talebi yasa gereği ihtiyari olup, kişilerin erişim engelleme talep edebilmesinin şartı değildir. Hakkı ihlal edilen kişiler direkt olarak da sulh ceza hakimliğine başvurarak ilgili içeriğin erişime engellenmesini talep edebilir.

İlgili yasal düzenleme gereği içerik sağlayıcı veya erişim sağlayıcıya yapılan haberin kaldırılması, içeriğin çıkartılması talepleri en geç 24 saat içerisinde cevaplandırılmalıdır.

Sulh ceza hakimi, kişilik haklarının ihlali sebebiyle yapılan erişim engelleme başvurularını en geç 24 saat içerisinde duruşma yapmaksızın, dosya üzerinden karara bağlar ve re'sen ilgili kararı UYAP vasıtasıyla Erişim Sağlayıcıları Birliğine (ESB) gönderir. ESB'ye gönderilen erişim engelleme kararlarının icrası erişim sağlayıcı tarafından en geç dört saat içerisinde yerine getirilir ve ilgili hukuka aykırı içerik erişime engellenmiş olur. Sulh ceza hakimliği tarafından alınan karara konu hukuka aykırı içeriğin başka bir internet adresi üzerinde yayınlanması halinde aynı karar bu adresler için de uygulanır. Örneğin, <http://cnn.com/dolandirici-ahmet-ltd-sti> adresine (URL) yönelik alınan erişim engelleme kararı, aynı haberin-içeriğin <http://bbc.com/ahmet-ltd-sti-dolandiricilik-hikayesi> adresinde paylaşılması halinde ESB'ye yapılacak başvuru ile aynı karara dayanılarak sonraki adresin de engellenmesi talep edilebilecektir.

İnternet üzerinde özel hayatın gizliliğinin ihlal edilmesi halinde ise ilgili kişiler direkt olarak Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) başvurarak içeriğin erişime engellenmesini talep edebilir (5651 sayılı yasa m.9/A). Ancak bu kapsamda alınan erişim engelleme başvurularının, talep zamanından itibaren 24 saat içerisinde sulh ceza hakiminin kararına sunması gerekmektedir. Aksi halde erişim engelleme tedbiri kendiliğinden kalkacaktır.

BÖLÜM V —

Erişime Engellenen İçeriklerin Google ve Diğer Arama Motorlarından Kaldırılması

Erişim engelleme, yukarıda da ifade ettiğimiz üzere bir koruma tedbiridir. İlgili hukuka aykırı içeriğin yalnızca Türkiye IP'leri üzerinden erişime engellenmesini sağlar. Dolayısıyla ilgili içerikler yayından kaldırılmayıp varlığını koruduğu için Google gibi arama motorlarında varlığını sürdürmeye devam eder. Bu vakit erişime engellense bile ilgili içeriğin Google'da halen listeleniyor olması mevcut saldırı bertaraf etmek adına bir anlam ifade etmeyecektir. Ancak, alınan karar sonrası Google ve diğer arama motorlarına yapılacak olumsuz içerik başvuruları ile Google'dan haber ve içerik silme mümkün hale gelecektir.

Yukarıda ifade edilen bütün teknik ve hukuki süreçler, uzman kişi veya kişiler tarafından yapıldığında çok kısa süre içerisinde internetten içerik-haber kaldırma ve silme noktasında olumlu sonuçlar alınabilmektedir. Son dönemlerde internet üzerinde özellikle müstehcen, çıplak, ifşa nitelikli resim ve videolar yayılmakta ve ciddi mağduriyetlere, krizlere yol açmaktadır. Dolayısıyla İzlenecek yöntem, yapılacak teknik ve hukuki araştırmalar, hukuka aykırı içeriğin neden olduğu krizin iyi yönetilmesi adına alınacak verimi artıracaktır. Böylelikle, müstehcen, çıplak resim, ifşa ve kişilik haklarına saldırı nitelikli fotoğraf (resim), haber, video ve diğer tüm içeriklerin kısa içerisinde çözümlenerek internet üzerinden kaldırılması-silinmesi noktasında uygun adımlarla ilerlemenin hayati önem arz edeceğini söylemek mümkündür.

Çevrimiçi sürüm: <https://burakucuncu.com.tr/internetten-haber-kaldirma-silme>